

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL GEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID

Audits en analyse inzake gezondheid en voedsel

REFERENTIENUMMER: DG(SANTE)/2018-6518- RS

UITTREKSEL UIT EEN OVERZICHTSVERSLAG VAN DG GEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID

OVER

DE PARAATHEID VAN DE VETERINAIRE DIENSTEN BIJ AAN NATUURRAMPEN GERELATEERDE
NOODSITUATIES

NB: DIT IS EEN SAMENVATTENDE VERTALING VAN EEN DEEL VAN HET OORSPRONKELIJKE AUDITVERSLAG (REFERENTIENUMMER DG(SANTE)/2018-6518). DE VERTALING DIENT TER INFORMATIE VAN DE BEZOEKERS VAN DEZE SITE, MAAR HEEFT GEEN OFFICIËLE STATUS. RAADPLEEG ALTIJD DE VOLLEDIGE TEKST VAN HET OORSPRONKELIJKE VERSLAG.

SAMENVATTING

In dit overzichtsverslag over de paraatheid van veterinaire diensten bij natuurrampen worden de antwoorden uit 20 lidstaten op een onlinevragenlijst (2017) en de nadere bijzonderheden die tijdens de onderzoeksmissies in Frankrijk en Italië (2018) aan bod kwamen geanalyseerd. Nadere informatie over de bevindingen in Frankrijk en Italië is opgenomen in bijlage II en de resultaten van de onlinevragenlijst zijn beschreven in bijlage III.

In aanvulling op de nationale capaciteiten is op EU-niveau een degelijk kader voor samenwerking en coördinatie op het gebied van civiele bescherming en humanitaire hulp voorhanden. De mate van paraatheid van de veterinaire diensten verschilt aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat. De taken die de veterinaire diensten bij eerdere natuurrampen zoal ten deel vielen, liepen uiteen van ondersteunende werkzaamheden voor de andere reddingsdiensten tot actieve betrokkenheid bij de planning en uitvoering van reddingsoperaties en de verplaatsing van dieren, het fungeren als vraagbaak voor diereneigenaars en voedselproducenten en het zorgen voor snel herstel van bestaansmiddelen in de landbouwsector.

De redding van gezelschaps- en productiedieren in een door een (natuur-)ramp getroffen gebied wordt niet altijd tot de taken van de nationale mechanismen voor civiele bescherming gerekend. In noodsituaties zoals natuurrampen zullen veel diereneigenaars voor hulp en ondersteuning aankloppen bij hun dierenarts. Dieren hebben voor de meeste burgers grote emotionele waarde en productiedieren zijn vooral in plattelandsgebieden van groot belang voor snel herstel van bestaansmiddelen. Het is daarom belangrijk dat houders van dieren, organisaties van belanghebbenden en veterinaire diensten zich van de verdeling van verantwoordelijkheden in hun gebied bewust zijn en dat zij "in vreedstijd" reeds de nodige plannen maken zodat zij op crisissituaties voorbereid zijn en realistische verwachtingen hebben van de reddingsdiensten en de bevoegde autoriteiten.

In vijf lidstaten zijn specifieke rampenbeheerplannen voor veterinaire diensten opgesteld; dit zijn landen die in de voorbije jaren met natuurrampen te kampen hebben gehad. In zes lidstaten zijn de veterinaire diensten bijzonder goed voorbereid dankzij een mix van opleiding en oefeningen alsook toegang tot door een eigen of een andere autoriteit opgestelde rampenbeheerplannen en hebben zij hun systemen voor de omgang met dieren in moeilijke omstandigheden in de praktijk getest bij echte natuurrampen. In tien van de lidstaten die hebben gereageerd, hadden de veterinaire diensten geen toegang tot specifieke opleidingen of oefeningen voor de beheersing van natuurrampen. Vier van deze veterinaire diensten hadden geen andere richtsnoeren tot hun beschikking dan de rampenplannen voor dierziekten. Hoewel sommige onderdelen van deze rampenplannen ook bij natuurrampen van pas kunnen komen, zijn de veterinaire diensten in deze tien landen in het geval van een natuurramp mogelijk niet in staat burgers en reddingsdiensten snel en toereikend te helpen.

Vaak zijn vrijwilligersorganisaties en particulieren in noodsituaties zeer bereid een bijdrage te leveren, maar het risico bestaat dat het verwerken van onvoorziene en soms onnodige donaties (van bijvoorbeeld voeder voor gezelschapsdieren) en de begeleiding van vrijwilligers middelen onttrekken aan de georganiseerde officiële reddingsdiensten. Goede samenwerking met niet-gouvernementele organisaties, vrijwilligers en belanghebbenden "in vreedstijd" legt de basis voor doeltreffende maatregelen bij natuurrampen.

De bevindingen in dit verslag worden tijdens een in het kader van het initiatief "Betere opleiding voor veiliger voedsel" georganiseerde workshop in december 2018 met vertegenwoordigers van de lidstaten gedeeld en besproken.